

Ontstaan en geschiedenis

'Een grote liefde voor de natuur, het landschap en de samenleving in Oost-Nederland' bracht textielfabrikant Jan Bernard van Heek (1863-1923) ertoe zich in te zetten voor de stichting van een 'monument voor kunst en cultuur' in Enschede. Volgens Van Heek 'behoefde het leven nog andere dan materiële zaken'.

Zelf maakte hij de realisering van het nieuwe museum niet meer mee. Na zijn plotselinge overlijden in 1923 hebben zijn weduwe Edwina van Heek-Ewing en zijn tien broers en zusters ervoor gezorgd dat het museum er toch kwam. De basis van de collectie werd gevormd door circa tachtig werken – voornamelijk schilderijen – uit de periode vanaf de Middeleeuwen tot en met de negentiende eeuw. Daarnaast werd in het museum de collectie van de Oudheidkamer Twente ondergebracht. Het gebouw werd ontworpen door de architecten Karel Muller en Anton Beudt. Muller, die wel de 'vader van de Twentse landhuizen' wordt genoemd, ontwierp naast vele fabrikantenvilla's ook het bekende tuindorp Het Lansink in Hengelo. Na voltooiing werd het nieuwe museum in 1930 in eigendom overgedragen aan de Staat.

In de loop der jaren is de collectie voortdurend uitgebreid. Een belangrijke aanwinst was de schenking in 1964 van een groot aantal kunstvoorwerpen uit het bezit van J.B. Scholten, eveneens een Twentse textielfabrikant. Enkele belangrijke uitbreidingen van de collectie vonden plaats in de jaren negentig van de vorige eeuw. Zo werd de kunst en kunstnijverheid van de 18de eeuw als verzamelgebied aan het museum toegevoegd. Met een veertigtal schilderijen die uit de Rijkscollectie zijn overgedragen werd een begin gemaakt. Later kon onder meer het legaat Mr. J.M. van Kempen uit Amsterdam, enige honderden prenten, pamfletten, tekeningen en boeken, aan deze afdeling worden toegevoegd. Recentelijk werd de collectie Marten-Mulders Stichting, een verzameling zilver uit de 17de en 18de eeuw, in het museum in bruikleen ondergebracht. Deze aanwinsten hebben de grote verzameling 17de en 18de-eeuws Delfts aardewerk, afkomstig van de Rijssense textielfabrikant M.G. van Heel, sinds 1967 in het museum aanwezig, van een nieuwe context voorzien. Eveneens in de jaren negentig schonk verzamelaar Karel Levisson uit Enschede een grote collectie prenten en tekeningen uit de late 19de en 20ste eeuw.

De meest omvangrijke uitbreiding van de collectie ligt op het terrein van de moderne kunst vanaf de jaren zestig: uit particuliere handen ontving het

Rijksmuseum Twenthe de laatste jaren circa achthonderd werken in permanent bruikleen van zowel nationaal als internationaal toonaangevende kunstenaars uit deze periode. Zo is in de loop van de jaren een collectie ontstaan die een representatief beeld geeft van kunst en kunstnijverheid vanaf de 13de eeuw tot heden. Daarbinnen vormen de 18de en de latere 20ste eeuw extra aandachtsgebieden. De collectie omvat op dit moment ongeveer zesduizend kunstwerken.

In de jaren 1994-1996 heeft het museum een grondige verbouwing ondergaan. Ben van Berkel ontwierp een nieuwe tentoonstellingszaal en een museumcafé. Het bestaande gebouw onderging enkele belangrijke verbeteringen en werd onder meer voorzien van klimaatbeheersing. De tuin werd opnieuw ingericht door Lodewijk Baljon.

In het nieuwe millennium ontsnapte het Rijksmuseum Twenthe aan een catastrofe. Enschede werd op 13 mei 2000 getroffen door de grote vuurwerkramp. Het museum ligt direct naast het rampgebied, maar als door een wonder bleef de collectie onbeschadigd. Het gebouw echter liep zoveel schade op dat het museum ontruimd en tijdelijk gesloten moest worden. Na een herstelperiode van ongeveer een jaar gingen op 14 april 2001 de deuren weer open voor het publiek.

Lasondersingel 129
7514 BP Enschede NL
+31(0)53 2012000
info@rijksmuseumtwenthe.nl
www.rijksmuseumtwenthe.nl
dinsdag t/m zondag en feestdagen, 10.00 – 17.00 uur,
25 december en 1 januari gesloten

Calamiteitenummer: 053-201 2011